

Међународни дан деце оболеле од рака 15. фебруар 2020. године
под слоганом: „БЕЗ ГРАНИЦА“
Заједно. Могућност. Будућност. Излечење. Снага

Светски дан деце оболеле од рака је установљен 2002. године од стране Међународне конфедерације Удружења родитеља деце оболеле од рака. Од тада се обележава у 88 земаља широм света. У Србији је овај датум постао део националног Календара јавног здравља 2013. године, на иницијативу удружења родитеља и уз подршку Министарства здравља.

Малигне болести су један од значајних глобалних јавноздравствених проблема данашњице, које, према статистичким подацима, представљају други по учесталости узрок смртности код деце узраста од 0 до 14 година, одмах иза повреда. Управо због тога, обележавање овог датума има за циљ да пажњу целокупне јавности, стручне и опште, усмери ка важној мисији побољшања третмана, неге, квалитета живота, емоционалних и социјалних потреба деце оболеле од рака, као и њихових најближих.

Рак код деце чини од 0,4 до 4% свих малигних болести у општој популацији широм света. Према последњим подацима, током 2014. године регистровано је 300.000 новооболелих особа узраста од 0 до 19. година. Више од 2/3 новооболелих особа или 215.000 је било узраста до 14. година. Упркос чињеници да оболевање од рака у свету код деце расте и даље у структури оболевања од свих малигних болести рак код деце чини 1%.

У Србији рак код деце и адолесцената чини око 0,7% у структури оболевања од свих малигних болести. Сваке године у Србији се региструје око 315 деце, оба пола између 0 и 19 година, са неком врстом малигнитета. Као и у већини земаља у развоју и у Србији, готово две трећине новооболеле деце (63,8%) је узраста до 15 година. Три групе болести, укључујући леукемију, туморе мозга и лимфоме чине најчешће малигне болести у детињству. Ове три групе малигних обољења чине готово половину (49,4%) свих малигнитета у детињству. Најчешћи узрок смрти у детињству у Србији су леукемије, лимфоми и тумори мозга. У просеку сваке године, 48 деце старости од 0 до 19 година изгуби битку са овом болести. У структури умирања од свих малигних болести две трећине умрле деце (65,4%) је било у узрасту до 15 година. Најчешћи разлог смртог исхода код деце у узрасту до 15 година су тумори мозга са 52,9%, леукемије са 41,2% и лимфоми са 17,6%. У узрасту од 0 до 19 година, у структури умирања, најчешћи узрок смрти од малигнитета су тумори мозга са 40,4%, леукемије са 30,8% и лимфоми са 15,4%.

Важно је истаћи да је успех излечења рака код деце велики, много већи него у популацији одраслих. У прилог томе говори податак да у високоразвијеним земљама света стопа преживљавања достиже чак 84%, али и да је она у порасту чак и у појединим деловима света који имају слабије развијене ресурсе уколико постоји локална и међународна подршка у овој области. Не охрабрује чињеница да се у неразвијеним и средње развијеним земљама, и даље 80% новоткривених случајева рака код деце касно открије када је лечење слабијег или без ефекта, а да 30% деце до 16. година умре у болу и патњи. Тим поводом је Светска здравствена организација и Међународно удружење за борбу против рака поставило је циљ да се до 2030. године постигне елиминација бола и патње код деце која се боре против рака, да се преживљавање деци са било којом дијагнозом рака у свету повећа бар на 60% и да се родитељима олакша обезбеђивање неопходне неге деци и у кућним условима.

Ове године, Међународни дан деце оболеле од малигних болести се обележава под слоганом „**БЕЗ ГРАНИЦА**“ *Заједно. Могућност. Будућност. Излечење. Снага.* који има за циљ да покрене ширу друштвену заједницу на акцију како би се омогућило, деци са раком и њиховим породицама, право на рану и правилну дијагнозу, право на одговарајући и квалитетан медицински третман, право на лечење без бола и патње и право на доступност лекова који могу спасити живот без обзира на место где живе. Овим би се постигао циљ Светске здравствене организације и Међународног удружења за борбу против рака да се до 2030. године удвоструче тренутне стопе излечења и поштеде милиони живота деце у наредној деценији.